

WROCLAWSKIE TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW HISTORII W 1956 R.

Działalność Towarzystwa toczyła się trzema zasadniczymi nurtami, polegającymi na urządzaniu odczytów naukowych, pracach wydawniczych i akcji popularyzacyjnej.

W ramach posiedzeń naukowych WrTMH odbyło się w okresie 14 XII 1955 — 1 XII 1956 7 zebrań, na których wygłoszono następujące odczyty:

14 XII 1955 — K. Popiołek i F. Ryszka, *Nauka historyczna w NRD* (spoproszenia z pobytu).

2 III 1956 — Z. Surman, *Kościół katolicki na Śląsku w XIX–XX w.* (recenzja pracy A. Rogalskiego pt. „Kościół katolicki na Śląsku“).

23 III 1956 — K. Maleczyński, *Z nowszej literatury historycznej w NRF.*

4 V 1956 — J. Maciszewski, *U progu wojny domowej w Polsce (1606 r.).*

18 V 1956 — M. Wolański, *Handel Wrocławia z Toruniem w XVIII w.*

15 VI 1956 — Z. Kaczmarski, *Z problemów demografii śląskiej u schyłku feudalizmu.*

12 X 1956 — W. Długoborski, *Nieznane powstanie tkaczy śląskich w 1831 r.*

Ponadto 30 V 1956 r. odbyła się dyskusja nad organem WrTMH, kwartalnikiem „Sobótka“. W dyskusji wzięli udział również przedstawiciele nauczycielstwa Wrocławia. Członkowie redakcji „Sobótki“ i zarządu WrTMH byli również obecni na analogicznej dyskusji zorganizowanej w Katowicach 7 XI 1956 w ramach posiedzeń tamtejszego oddziału PTH.

W roku sprawozdawczym kontynuowano wydawanie „Sobótki“. Ponadto wyszły z druku, jako kolejna pozycja „Serii B“ czasopisma, *Teksty źródłowe do dziejów wsi śląskiej* pod redakcją J. Gierowskiego. Prowadzono nadal prace nad przygotowaniem bibliografii historii Śląska za lata 1946–1955. Zakończono edycję I tomu *Kodeksu dyplomatycznego Śląska* pod red. K. Maleczyńskiego, którego drugi zeszyt opuścił prasę drukarską.

W działalności popularyzatorskiej podkreślić trzeba zainicjowanie akcji stałych pogadanek dla nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych, informujących ich o najnowszych wydawnictwach historycznych (dotyczących zwłaszcza historii Śląska) i zaznajamiających z węzłowymi problemami dziejów Śląska, oraz zapoczątkowane odczytem prof. K. Maleczyńskiego w Jaworze kontakty z prowincjonalnymi klubami inteligencji. Kontynuowano nadal współpracę z WODKO i TWP we Wrocławiu oraz nawiązano ścisły kontakt z wrocławskim Ośrodkiem Metodycznym DOSZ.

Szczególnie owocne wydają się usiłowania w kierunku stworzenia prowincjonalnych kół PTH. 9 XI 1956 r. koło takie, liczące 14 członków, zawiązało się w Wałbrzychu. Czynione są starania w kierunku zorganizowania takich kół w Dzierżoniowie, Jeleniej Górze, Strzelinie i Trzebnicy. W związku z tym opracowano prowizoryczny regulamin kół PTH.

8 XI 1956 r. odbyło w Czeskim Cieszynie naradę z historykami czeskimi, ustalając szczegóły przygotowań i przeprowadzenia konferencji polskich i czeskich historyków dotyczącej wspólnych problemów badawczych. Z inicjatywą takiej konferencji wystąpiło WrTMH jeszcze z początkiem 1956 r. Starania w tym kierunku doprowadziły w końcu do przeprowadzenia wyżej wzmiankowanej narady, na której ustalono program dwudniowej konferencji. Obejmuje on referaty o średnio-wiecznych wydawnictwach źródłowych, o badaniach wspólnych problemów historycznych (w formie referatów zbiorczych omawiających komunikaty mające wejść do specjalnej książki) i o rozwoju świadomości narodowej na Śląsku do połowy XIX w. Organizatorami konferencji będą ze strony polskiej WrTMH i Zakład Historii Śląska IH PAN, z czeskiej zaś Slezský Ústav, Slovanský Ústav i Historický ústav.

6 IV 1956 r. odbyło się Walne Zebranie WrTMH, na którym wybrano Zarząd Towarzystwa w następującym składzie: prof. K. Maleczyński — prezes, dyr. A. Dereń i prof. S. Inglot — wiceprezesa, dr A. Fastnacht, dr A. Galos, dr T. Ładogórski, mgr J. Raba, dr J. Reiter i mgr J. Wojtal — członkowie, mgr Z. Kwaśny, mgr S. Kalfas-Piotrowska i mgr L. Tyszkiewicz — zastępcy członków. W skład Komisji Rewizyjnej weszli mgr J. Dudek, mgr R. Heck i prof. H. Wereszycki. W wyniku przeprowadzonej na Walnym Zjeździe PTH 21 X 1956 r. zmiany statutu PTH w skład Zarządu WrTMH wszedł również członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego prof. W. Czaplinski.

Redaktorami „Sobótki“ pozostawali nadal doc. J. Gierowski i prof. E. Maleczyńska, sekretarzem redakcji — doc. H. Zieliński.

16 XI 1956 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie WrTMH, którego powodem było uchwalenie przez Walny Zjazd PTH nowego statutu, znoszącego samodzielność prawną afiliowanych do PTH Warszawskiego i Wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Historii. Nadzwyczajne Walne Zebranie WrTMH uchwaliło rozwiązanie Towarzystwa i utworzenie oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego pod nazwą Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii oddział PTH we Wrocławiu.

Julian Raba

ZAKŁAD HISTORII ŚLĄSKA IH PAN (1 I 1953 — 31 XII 1956)

Zakład Historii Śląska Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk powstał 1 I 1953 r. Jego organizatorem i pierwszym kierownikiem była do 1 X 1953 r. prof. dr Ewa Maleczyńska. Już w pierwszym roku swego istnienia Zakład skupił (koniec 1953 r.) 15 pracowników etatowych oraz zainicjował blisko 20 prac zleconych.

Zakład powstał na gruncie dobrze przygotowanym, w oparciu o poważne tradycje badań naukowych nad Śląskiem, prowadzonych we Wrocławiu od kilku już lat przez takie placówki, jak katedry historyczne Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii czy Oddział Wrocławski Instytutu Zachodniego w Poznaniu oraz katowicki ośrodek historyczny. Z tych kół przeszło do Zakładu *gros* jego pracowników. Jako główne zadanie stanęła przed Zakładem intensyfikacja badań nad Śląskiem (zwłaszcza w zakresie dziejów nowszych i najnowszych) w oparciu o metodologię materializmu historycznego i dialektycznego, wytworzenie długofalowego planu tych badań i ich koordynacja. Nie-